

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ

ЦЕНЕ ЗА ПРЕПИС:

КА ГОДИНУ 24 ДИНА, НА ПО ГОДИНЕ 12 ДИНА, НА ЧЕТВРТ ГОД. 6 ДИНА.

ЗА ОСТАЛЕ ВЕШЕ НА ВАЛАНСКОМ ПОШТОШТУ.

КА ГОДИНУ 30 ФРАКАКА, НА ПО ГОДИНЕ 15 ФР. НА ЧЕТВРТ ГОД. 8 ФР.

ЗА ДУСТРО-УГАРСКИ:

КА ГОДИНУ 15 ФОР. У ВАКУ., НА ПО ГОД. 8 Ф. НА ЧЕТВРТ ГОД. 4 Ф.

ЗА СВЕ ОСТАЛЕ ДРЖАВЕ:

КА ГОДИНУ 36 ФРАН., НА ПО ГОДИНЕ 18 ФР., НА ЧЕТВРТ ГОД. 10 ФР.

ИЗЛАЗИ У БЕОГРАДУ

УТОРНИКОМ, ЧЕТВРТОМ, СУБОТОМ И НЕДЕЉОМ

НА ЦЕЛОМ ТАВАКУ

УРЕДНИШТВО ЈЕ И АДМИНИСТРАЦИЈА У КУЉИ Г. ТОМЕ АНДРИЈЕВИЋА

ОБЈАВЉАЧ ВЕНАЦ.

ЗА ОГЛАСЕ РАЧУНА СЕ:

ПРВИ ПУТ 12 ДИНА. ПАРА ОД РЕДА, А ПОСЛЕ СВАКЕ ПУТ 6 ФР.

ЗА ПРИПОСЛАНО 50 ПАРА ДИНА. ОД РЕДА.

Рукописи шаљу се уредништву, а преплата администрацији.

„СРПСКА НЕЗАВИСНОСТ“.

РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ. НЕПЛАЋЕНА ПИСМА НЕ ПРИМАЈУ СЕ.

БЕОГРАД. 28 јуна

Има једна француска пословица, да у кући обешеног не ваља спомињати ужета. Зато ни један дописник „органа напредне странке“ не би смео спомињати речи као што су: „хотимице заборављају што су некад казали, данас нешто тврде о чему су јуче сасвим другаче мислили и т. д.“ у кратко неби смео ништа казати што подсеће на *недоследност*, на *инконсеквенцију*, јер то је једна струка у ономе многоструком ужету, о које је јавно мњење обесило напредну странку. Но кад најприснији рођак обешенога стане говорити о том ужету без икаквог зазора, ваљда зато, што му обешена рођака још није издахнула него се непрестано копрца у нади да ће се искобелати и да ће стићи „помидовање“, — кад „Видело“ стане потезати и другоме пребацивати *недоследност*, овда нам неће замерити ако се с њим упустимо у разговор о томе ужету, тим мање што нас оно походи у нашој кући.

„Видело“ назида да је то врло гадно и безбожно, врло *недоследно* од нас, што се давао „дружимо и ортачимо“ са радикалима, а овамо смо њима, напредњацима замерали „што су се били удружили или што су божем (!) стојали у некој вези са радикалима“.

Пре свега нека нађе „Видело“ кога да му преведе ове две латинске реченице: *Si duo faciunt idem, non est idem* и *Quod licet Jovi non licet bovi*. Главна је смисао: што је слободно либерализма, није слободно конзервативцима, још мање реакционарима.

Прво и прво, ми се нисмо тако удружили са радикалима, да се у њима губимо, ни да се они губе у нама, као што је било с вама, и либерална и радикална партија има свој засебан орган, а није се сложила у једном заједничком, као што је то било с вама. Но баш и да смо се тешње удружили, па шта овда? Би ли то била тако неприродна веза, као што је била ваша са радикалима? Боже сачувај! Таки примери имају и у другим земљама, и у другом свету удружују се либерали с радикалима, не само у опозицији, него кад кад и у самој влади. У кабинет либерала *Гледстоуна* могао је без икаквог зазора ући радикал *Дилк*. А шта би образовани свет казао, да је тај радикал ушао у дружбу, било у опозицији, било на влади, са конзервативним *Бексфорд*ом? Сви би казали, да је то дружба немогућа. Исто тако не лада ни једном конзервативцу у *Енглеској* на ум, да кори

Гледстоуна што се удружио са радикалима; и противници морају признати у себи, да је та дружба природна и прилична.

Разлика је та што сте ви онда радикалце *лагали*, и *морали* сте их лагати, јер иначе би била одмах из почетка немогућа свака дружба, а ми их не лажемо, нити имамо потребе лагати их.

Ви сте конзервативци, о томе нико не сумња кром безума. Па лепо. Конзервативац бити није срамота по себи, као што није срамота ни бити либерал, ни радикал ни каква му драго странка, која би имала основа у развитку државног живота. Па што се стидите назвати се својим правим именом? Што се кријете непрестано у *лавовску* кожу, кад смо вас одмах познали по гласу, а сад вам је већ толико снала кожа, да вас може сваки познати и по облику. Реч „напредна“ под сликом ваше странке, то нам тако долази, као кад какво *ђаче*, које не уме пртати, намрчи нешто, па потпише под свој дрвез; „ово је свиња“; а у ствари је надрвана слика много више налик на *стеницу* него на свињу.

Ми разумемо да ви назив своје странке нисте променили од беса, него вам је била *невоља*. Јер странка конзервативна нема смисла у држави која тек почиње свој самостални живот и која по томе има више да *задобија* присваја него да конзервише, а још мање има смисла у народу, који још треба да се ослободи и уједини. Зато је ваша странка док се год звала својим правим именом, увек и пропадала у народу и кад би се државни живот у Србији, кад би се у опште политички живот у Срба развијао правилно и успешно, можда би тек ваши унуци могли доживети, да као конзервативци добију већину народа уз се те да *правилним*, *уставним*, *спесном*, *незавараном*, *слободном* вољом народа дођу на *зладу*. Но вама није до ваших унука, вама је до себе, да вам је што у *жива уста*! Па како вам је главна жеља била да дођете по што по то до *влaде*, а као конзервативци нисте то могли, овда сте се преко *воћ* прекретили у „напредњаке“, а и како ви је *напред* кад народа и државе био *девета брига*, и ако сад и *слепач* види, да сте *напредњаци* само у *назадовању* — јер човек може ићи „напред“ и кад сте *окрене „кругом“* на *траг* — да сте *lucis a non lucendo*.

Тога ради сте ви *истакли* онај шарени програм „Видела“, управо пустили сте да вам га *напише* човек који је *отворено* данас *радикалац*, и онда је то у ствари био, само

што је онда *безазлено* веровао, да сте се и ви *порадикализи*, да се мислите искрено *придржавати* програма, што сте га *од њега усвојили*. На тај програм, на тај *лепак*, *наместили* сте ви ондашње *поверљиве* радикалне *птице*, а под *кабаницом* држали сте *већ кавез* што сте га за њих *спремиле*. Онда смо ми казали оно што ви данас *уздишете*: „Без сумње они имају право кад то *чине*, јер бар они нису *криви*; кад има партија и *људи* које се могу на овај начин *обмањивати*“.

И ви још имате образа да спомињете слободну штампу? та зар није сваком јасно и *разговетно*, да сте ви својим „*својим* правим, *ноћас* гужвезаним“ законом од 12 марта 1881 на то *навалили* ишли да „*проститушете*“ слободу *штампе* и да *постанете* *гробари њени*“, — осим ако ћете признати, да у *нашој* партији нема ни *једног* правника, јер само *људи* који немају *појма* о *правној* науци ни о *законодавству* могли су без онога што се зове *malā fides*, без *подвале*, *пустити* ону *апсурдну* *наредбу* о *апсолутној* *застарелости*. Дакле *једно* од *двога*: Или нема ни *једног* правника међу вама, и онда је *ваша* странка „*чудо* *невиђено*“, или сте *навалили* на то ишли да се *слободна* *штампа* „*проституше*“, а *проституисали* сте је *највише* *ви* *сами*, те да *можете* бити *„узимало* *давало*“. *Бирајте!*

О нашем *тобожњем* *проричању* да ће *влада* *Пироћанчева* *одступити* и како и *зашто* та *влада* „*као* *уз* *инат*“ — не *хтеде* да *одступи*. *разговараћемо* се *други* *пут* на *тенане*, јер тај *инат* као да *неће* *престати*, док се *год* не *увиди* да *инат* *иза* *жива* *инат* и да је, на *последку*, *навек* „*село* *јаче* *од* *сватова*“.

АУСТРИЈА И СРПСТВО

(У ОЧИ СРПСКОГ УСТАНАКА ПРОТИВ АУСТРИЈЕ)
(НАСТАВАК)

То је пре била *победа* *Словена* и *Талијана** *бијућих* се за *аустријског* *ћесара*, а *противу* *Талијана* *бијући* се за *сопственог* *краља* и *народ*. На сам тај дан било је, на *пример* у *Сиљету*, *спремних* *талијанских* *застава*, које *умало* што нису *истакнуте* под *упечатком* да *лађа* која беше *носила* *вест* о *поруку* *талијанске* *елите* само *бежи* од *талијанских* *војвода*! При *свом* *том*, *заве*, *када* *небеше* *никаква* *чисто* *талијанска* *покрета*, но *када* *поше* *овај* *српски* *покрет*, *талијанска* *партија* у *Сиљету* *хоће* да се *распиши* од *лојалних* *изјава* „*узвишени* *ћесару*“, и то *оног* *истог* *који* *тек* *што* је у *примени* *Краљевског* и *Аустријског* *му* *ћеза* *оборио* *општински* *устан* *њихове* *вароши*. А *ето* *како* *овај* *туђин*-*господар* *добиа* *по* *нешто* *приде* *ушави* *преко* *оног* *који* *му* *сила* *попорних* *бајонета*, *опет* *туђих*, *доноси*. *Ето* *како* *се* *добиа* *Лиса* и *Кустоца*, и *зби*, *те*

* Ми мислимо да „Талијани“ неаслужују да поред Словена — управо Срба — енгурину у овој прилици; а то и сам г. писац у следећој врти посредно сведочи. Пр.

пораженик од *Солсери* и *Садове* *би* *закљич* и *једним* *лаворовим* *венцем*. *Али* *ту* и *почиње* *нова* *политика* *носијоца* *истог* *венца*. Он је *имено* *познао* и *по* *Солсери* и *по* *Садови* да је *доста* *било* *су* *га* *збацили* *били* *а* *отворену* *међу* *дану*; *па* *зато* *од* *тада* *узе* *други* *и* *лакши* *лист* — *лист* *напастовања* и *гажења* *слабијих* *од* *себе*, *па* *и* *то* *опет* *без* *боја*. Он се *помири* с *људма* *који* *су* *га* *збацили* *били* *а* *лукаво* *диже* *руку* *на* *паше* *које* *га* *је* *одбранило* *и* *у* *нужди* *му* *се* *нашло*. Он *нађе* *шта* *више* *у* *људма* *које* *је* *негда* *тражио* *да* *веша* *што* *се* *боре* *за* *слободу* *свог* *народа*, *оруђа* *за* *своје* *планове* *противу* *слободе* *других* *народа* *који* *се* *боре* *за* *исту* *слободу*. *И* *сад* *дође* *на* *ред* *онај* *велики* *систем* *који* *се* *зове* „*дуализам*“, *но* *који* *значи* *кондоминијум* *или* *удружена* *тиранија* *немачке* *и* *мадарске* *мањине* *над* *словенско* *већином* *те* *државе*. *Ја* *морам* *признати* *да* *сам* *био* *један* *од* *оних* *који* *су* *се* *савршено* *дали* *обманути* *угарским* *кринисањем* 1867 *год*. Јер, *ма* *да* *никад* *нисам* *потписео* *на* *доктрину* *да* *краљевска* *миропозаманија* *лече* *старе* *грехе*, *опет* *сам* *однета* *веровао* *да* *ће* *човек* *који* *тим* *аутом* *добиа* *од* *тирана* *за* *краља*, *поштемо* *поћи* *повом* *стазом* *живота*. *Ја* *сам* *се* *чак* *тако* *далеко* *варо* *да* *сам* *саво* *да* *ће* *краљ* *од* *Угарске*, *као* *краљ* *земље* *која* *је* *прва* *извучена* *испод* *турског* *јарма*, *бити* *кадар* *збацити* *са* *себе* *окове* *немачке* *и* *талијанске* *превласти*, *и* *бити* *кадар* *ставити* *се* *на* *цело* *словенске* *већине* *царевине* *му* *па*, *као* *такав*, *постати* *још* *и* *ослободилац* *југоисточне* *Јевропе*. *Ни* *ја* *ни* *други* *који* *су* *ове* *погледе* *делили* *нисмо* *помишљали* *да* *ће* *слобода* *Мађара* *значити* *продужење* *и* *погоршање* *робовања* *Словена*. *Нити* *смо* *довољно* *схватили* *праве* *дешеве* *владајуће* *мадарске* *мањине*, *који* *се* *на* *делу* *показаше* *у* *томе*: *да* *се* *ништа* *несме* *дозволити* *што* *би* *ишло* *у* *прилог* *Словену*. *Претци* *Мађара* *били* *су* *васали* *Турцинови*, *као* *год* *и* *претци* *Грка* *и* *Срба*. *Тога* *јарма* *су* *се* *се* *они* *ослободили* — *не* *додуше* *окако* *као* *у* *устану* *Србијани* *или* *вечно* *борени* *се* *Црногорци* — *јер* *су* *за* *њи* *(за* *Мађаре)* *војевали* *храбри* *Пољаци* *на* *онда* *и* *Лорени* *и* *Пијемонтези* — *али* *како* *так* *једном* *слободни* *њима* *прва* *брига* *би* *да* *одрчу* *другима* *исту* *слободу*. *Сами* *собом* *авијски* *дошљаци* *они* *ево* *имадоше* *образа* *да* *се* *звале* *симпатизама* *и* *томе* *подобно* *према* *Турцину* — *том* *органу* *њиховом* *у* *уједнавању* *јевропских* *народа* *на* *сопственом* *им* *огњишту*. *Ишчекујући*, *дакле*, *да* *видимо* *краља* *Угарске* *на* *правој* *страни*, *ми* *смо* *дуго* *заборавили*, *да* *је* *краљ* *Угарске* *краљ* *Мађара*, *а* *да* *се* *од* *краља* *Мађара* *никада* *није* *чему* *надати* *у* *корист* *словенске* *слободе*. *Па* *опет* *колико* *да* *то* *беше* *залудан* *сан* *опет* *се* *сам* *предмет* — *пут* *правде* *и* *чести* — *у* *скоро* *показао* *њему* — *(краљу)* *после* *само* *неколико* *година* *у* *другом* *виду*. *Глава* *аустријског* *дома* *има* *толико* *улог* *та* *да* *му* *је* *могуће* *играти* *улогу* *Протеја* *за* *добро* *као* *год* *и* *за* *зло*. *И* *оно* *чему* *се* *није* *било* *надати* *од* *краља* *троедине* *краљевине* *Хрватске*, *Славоније* *и* *Далмације*.** *Свакако* *њему* *се* *поуду* *једна* *велика* *прилика*, *и* *понути* *му* *се* *добротом* *једног* *народа* *који* *је* *дуго* *страдао* *под* *његовом* *руком* *и* *који* *је* *се* *то* *опростио*. — *Догађаји* *од* 1859—66 *истераше* *Франу* *Јозефа* *из* *Италије*, *али* *га* *утврдише* *више* *не* *и* *аустројског* *му* *војводи* *ни* *мадарског* *краљевине*. *Први*, *нак*, *значајни* *акт* *ове* *двоглаве* *силе* *према* *словенској* *већини* *поданика* *показа* *се* *после* *две* *године*, *а* *то*: *у* *виду* *покушаја* *да* *се* *натури* *мрска* *војничка* *установа* *изуземим* *окрузима*. *Но* *ту* *нам* *се* *приказује* *и* *једна* *ретка* *слика* *новије* *историје*. *Ево*, *дакле*, *једне* *од* *важних* *слика* *Јевропе* *где* *планира* *напад* *на* *права* *једног* *слобод-*

** Зар од Хрвата! Недао Бог нама Србина ту срећу. Пр.

ног народића кога зове својим подаником. Напад остане без успеха, јер та велика сила буде сузбијена од једне шакле храбрих ратника с којима је она мислила да може поступити као са заточницима. Никад, хтео сам додати, није било јуначије и ерветније борбе за слободу од оне у којој Фрања Јосиф и његова двоглавна монархија подлеглоше праведном отпору једне мале чете родољуба. Али је Његово Апостолатство, при свим лаворикама, навикло на батине. Неке од ових зва цео свет, али то су оне које је извукао од себе равних. Пораза пак као што је ова од једног малог народића — кога још он зове својим „подаником“ — може се лако и сакрити. Управо, једна овака „ваљка устанка монархија“ — која угушује све новине чим изусте истину — може починити чудеса у том правцу. И чудеса бише почињена у угушвању — не устанка него — вести о злој срећи Апостолатске војске 1869 год. Јер, ја сам напласно на људе историке у обема хемисферама који су знали и ваљмају свитицу из, на пример, 1813 — 15 год. али који нису ни чули за 1869.

(Наставље се)

Грозно гонење Руса (Русина) у Аустрији.

Ми смо било завати нашим унутрашњим стварима, те нисмо опширније говорили о насиљу што се врши над Русима у Аустрији. Но како нас мора све занимати што противу Словена раде наши непријатељи, то ћемо овом приликом мало опширније да проговоримо о грозном гонењу Русина у Аустрији.

Гонење је то отпочело у Галицији или боље старом руском Галици, који је састављао део владавине светог Владимира, а после постао самосталном кнежевном па и краљевином са знаменитим Данилом и Романом, а по том је подпав под „Пољску“ и на послетку при првој деоби Пољске 1772 године подпао је под Аустрију.

Галиција је насељена (сем северо-источног дела где су Пољаци) кореним, чистим руским елементом, који се ни мало не разликује од насељена руске киевске и подолске губерније. Народ је руски у Галицији примио и крштење из једне тако рећи купели са осталим руским народом, и опирао се свагда навала која га је хтела одвући у латинство. Он је трпео грозне муке и гонења, које је пољско-језуитски фанатизам необуздано над њим вршио. Маса народа није никада подлегла том нечувеном гонењу, но су се само отуђивали од своје вере и народности, дворјанске породице, као што је то случај био и у руској северо-западној Украини, и у Угарској, где су се примивши латинску веру попољачили односно помацарили. Прости је народ и у Галицији и у Угарској сачувао свој

грчко-источни црквени обред, и словенски језик при богослужењу у цркви, и само је нагоњен грубом силом примио унију по форми т. ј. нешто средње између латинске вере и православља са признањем папе као главе црквене.

Одавно се већ занима сва патриотска словенска штампа тим мирним словенским народом, а повод је томе дала партица подигнута од стране аустријских власти против једанаест Русина из Галиције. И ми смо у нацем листу напоменули о тој партици, но сада ћемо мало опширније да се њоме позабавимо.

А шта је узрок овом грозном призору који се дешава у Лавову, престолници Галиције?

У Аустро-Угарској живе око 5 милиона Руса (Русина), 800.000 подпадају под Мађарску, где је њихова судба, под именом авијено-мађарским врло жалосна. У Буковини их има више од 500.000, а у Галицији, која је пре сто десет година присаједињена Аустрији има их до три и по милиона. Ове цифре дозвољавају да је аустријска влада са својим католичким и немачко-мађарским целима, доста у тешком положају, јер је ово доста велики залагај, да се може тако брзо прогутати. Ти смерови аустријски налазе сметњу и у томе, што се галички Руса границе и са једноплеменим им Русајом. Према да је Русија и сувише поштена те неће да се меша у туђе ствари ни онде где би имала права да заштити своје једноплеменике. Нигде се не налазе трагови каквој агитацији од стране Русије, она је мирна и пази да не повреди међународне односе. Кад би Аустрија била у том положају, за цело би другачије радила, јер искуство сведочи да се она и тамо меша где нема ни права ни интереса. Било је прилика где је Русија могла извући за себе и своје суплеменике користити. Међу осталим споменимо годину 1849, када је Русија снасно Аустрију од извесне пропасти. Победоносна руска војска била је тада међу угарским Русинима и у јужној Галицији, и она је укротила и победила Мађаре, с којима Аустрија није могла изићи на крај, али она је оставила те словенске земље да и даље стегу под игом аустријским. Ако је икада за Русију било прилика то је тада била занета згодна прилика да учини дело правде и да помогне својој браћи, но она се и сувише онда ослањала на „верност“ притворног савезника Аустрије. Русија се није хтела ни користити предлозима Наполеона I. Било је време кад је и сам немачки канцелар доказивао као необуздано, да Русија треба да узме за себе Галицију. Једном речи Русија је свагда била поштена према лукавој Аустрији.

И за све то она је добила од Аустрије неблагодарност, грозну и ужасну. Аустрију видимо свуда међу првима у редовима оних што Русији о зло раде.

ПОЛИТИЧКИ ПРЕГЛЕД

У неким аустро-угарским листовима поклања се од неког времена велика пажња босанским стварима, а нарочито се претреса питање о преустројству тамошње управе земаљске. Да ли ће се тим жипљим писањем помоћи несрећној Босни, особито кад се зна да је Аустро-Угарска најтромија где се тиче увађања корених реформама, о томе можемо с правом посумњати. Ми смо већ навикли да слушамо лепе речи и још лепша обећања са највиших места у Аустро-Угарској односно управе Босанске, но, на жалост, до данас се само погоршавале прилике у тој несрећној покрајини. У осталом, другаче не може ни бити. Докле год аустро-угарске власти буду стајале на страни турских бегова и грозничаво браниле претеране и неправедне захтеве тог повлашћеног staleжа на штету осталог становништва, докле се реформски покушаји не смеју озбиљно узети. Главна је ствар да Аустро-Угарска реши аграрно питање у духу правичности и у корист највећег дела становника, и док је на томе путу не видимо, ништа ће бити ереће нити мира у некадашњој Босни повосној. Но Аустро-Угарској као да није стало до тога, да тамошњи народ усрећи. Од првог дана окупације опазила се једностраност како у наредбама управних власти, тако и у безобзирном аговању аустро-угарских чиновника, који су скоро искључиво, у намери да се наберу меда, да поправе своје материјално стање, примиле се „службе“ у пострадалој, погорелој Босни, те су без осећаја за невоље и патње тамошњег народа, без разумевања жеља и потреба његових жарила и назлизи грозније од самих турских чиновника. Из Босне су непрестано стизале тужбе и вапаји против тих нових и покрштених Турака, па те тужбе ни данас нису препаале. Највећма су

изложени насртајима и гонењу тих нових ага босанских Срби православне вере. Против њих се служиле и служе босанске власти свима дозвољеним и недозвољеним средствима. Њихове се школе затварају, учитељи се прогањају. Поједини најугледнији људи хансе се и осуђују на тешку робију, а на правди Бога. И то чине Немци и Мађари па и Хрвати чиновници. Сви су појединачно рђаво расположени према Србима. Немци им намећу своју „културу“, Мађари би силом од њих начинили хордаре и бећаре мађарске, а Хрвати их на силу Бога терају у крило Штросмајерове богоспасавачује вере, одричу им народност, забрањују им да се Србија називљу да у својим школама уче српску азбуку. И поред свега тога чуде се људи, што је Босна немирна! Сви ти „пријатељи“ мира треба да знају, да је у Босни српско православно становништво и бројно и умно најснажније и да ће само онда престати немири и несреће у тој покрајини, кад се буде завела правична система управе, кад се буде водио рачун о жељама и потребама те већине, кад се буде поштовала права њена, вера и језик њен. Но мучно да ће се икада аустријска управа у Босни моћи сложити са правдом и да ће се појмови Аустрије и задовољење босанског становништва изједначити.

ИЗ ЛИСТОВА

а) српских
„Српски лист“ има овај допис из Котора, 15 јуна.
Бока је умирена; данас се више не лије људска крп по стенама кривошијанским, већ на њима мирно леже војници, у лавовима какве старе букве. Проминлајући на крваве догађаје, сваком се Бокосу срце стеже; само господа „трговатског дома“ невају ошело „республики св. Саве“ мисле да ће у општој невољи, они сами, моћи заштити весело коло. Што је најгоре пак то је да, из тог хрватског дела, полазиле су тужбе против многих поштених особа, док најкашње и власти неувидише на каквом моралном ступњу стоје ти денуцијанти те презирањем одбијаше њихова потказивања. Поговара се да је један из места, који у друштву и јавном животу заузи

ЛИСТАК

МОДЕСТА МИЊОНОВА

ПРИПОВЕТА

Х. Балзак

Превод с францускога.

(НАСТАВАК)

— Његов секретар!... зове се Ернест Делабријер. Није племић; али је један од ових обичних људи, са добрим својствима, кроз поштен, какви се допадају родитељима. Али шта се све то у осталом тиче нас? Ти си га видеа, твоје срце ничим се неће преиспитати, ти си га одабрала, ти му знаш душу, ова је исто тако лепа као што је он красан момак!...

Уздах Модестин прекиде грозу Лабасту реч. Јадно девојче, бледо, упрла очи у море, укочена као да је мртва, њу као гром поразиле речи: *то је један од оних обичних људи, са добрим својствима, кроз поштен, какви се допадају родитељима.*

— Дакле преварена!... рече најпосле.

— Као и сестра ти, само не тако опасно.

— Ајдемо натраг, оче! рече она и устале са хумке на којој су се обоје поселили били. Ево, оче, кунем ти се богом, да ћу се повиновати твојој вољи, па ма она каква била, у ствари моје удалбе.

— Ти дакле ниси више заљубљена?... запита отац шалећи се.

— Ја сам љубила човека права, без лажи на челу, поштена као ви што сте, који није кадар прерушити се као глумац, метнути на образ безило туђе славе.

— Ти рече, да те ништа неће преопрепутити? рече пуковник промички.

— Ох! немојте да се титрате мном!... рече она и склопи руке гледајући у оца у грозну страховању; ви не знате, како ми својом шалом раздирете моје срце и најдраже веровање моје!...

— Да бог сахрани! Ја ти истину рекох.

— Ви сте врло добри, оче мој! рече она после неке почивке и свечано.

— А он има твоја писма! поче опет Карло Мињон. А?... Ако су манита ласкава твоје душе пала у руке ових песника, која, како вели Димеји, тиме пале цигаре!

— О!... ви идете сувише далеко...

— То му је казао Каналис...

— Он је видео Каналиса?...

— Да, одговори пуковник.

Обоје идоме ћутећи.

— Дакле зато је тај господин толико грдио појезију и појете? узе Модеста реч после неколико корака; зато ја је тај секретарић говорио о... Али, рече преидајући себе, његове врлине, његова својства, његова лепа чувства, зар све то није тек писмена крабуља?... Ко је украо туђу славу и туђе име, може свакако...

— Обијати браве, красти новце, убијати људе на друму!... викну Карло Мињон смећећи се. Ето видиш, какве сте ви девојке са вашим безусловним чувствима и вашим незнањем живота! Човек, који је кадар преварити женску, тај мора свакако да је сипао са губилица, или мора се само попети!...

Ово пецање задржа узбуђеност Модестину и наново овлада ћутање.

— Дете моје, узе цуковник наново реч; људи у друштву, као и иначе у природи, треба да гледају да вам задобију ваша срца, а ви треба да се бравите. Ти си улоге променила. Је ли то добро било? У лажној позицији све је лажно. Ти дакле прва немаш право. Не, човек зато није човечиште, ако гледа да се

женској допадне, и наше нам право допушта да нападамо у свима последицама, изузимајући грех и подлост. Човек један може још имати врлина и кад је женску какву преварио, што ће просто на просто да каже, да он у њој није нашао оно благо, које је тамо тражио; а само једна краљица, глумица, или женска, која је над човеком тако узвишена да је за њега као и краљица, само таква женска може му ићи на сусрет, а да се не осрамоти. Али једна девојка!... она онда пориче све оно, што је бог у њој дао да цвета свето, лепо и узвишено, па ма она какву млизу, појезију и одрежност стављала у ту погрешку.

— Тражити господара а наћи слугу!... Играти *тру љубави и случаја* само од моје стране! рече она с горчином; ох! никад се више нећу опоравити!...

— Баш си манита! У мојим је очима господин Лабријер бар таква личност, као барон Каналис: био је секретар лични једнога министра председника, он је члан извештача у рачунском суду, он има срца, он те обожава; али он не прави стихове!...

Не, допуштам, он није песник; али зато може имати срце пуно појезије. Најпосле, јадно дете моје, рече он на покрет којим је Модеста изражавала гађење, ти ћеш видеати у једнога и другога, лажнога и правога Каналиса!...

ма неки положај, наговарао злогласног Вежића на денундијације; ал у томе није чист посао бити се да јасно провиђети страну, премда би било одвећ нужно бацити мало светлости и на то питање. Него сад ми се чини да није агодна прилика.

Знаете да је влада црногорска преговарала са усташима о томе, како да се они предаду аустријској влади. Али усташа шехтедосе никако знати за лавдер јер, како чујем, одговараше да се они могу бити и десет година. Пошто се прекинуше преговори, усташа почеше опет нападати на војску, и баш сад су се спремали да нападу на једно крило војске, тад дође заповед с више „не даље“; између две в. тре ухваћени, усташа положиле оружје.

Нек нам нико не замери ако ми, прости смртни људи; невестити доскочицама канцеларије дипломатске, налазимо малко чудно поступање Црне Горе; ал можда је тако било писано у „рожданику“ оних невољних усташа пак иначе није било могуће. При помисли да смо нашу браћу за навек изгубили, наравно да нам је тешко, с тога би нам било прави мелем да будемо могли што дознати од „Гласа Пригорца“ ал ово блажено египатско питање, све оне паше за које се српска публика, у оваком стању, јако интересује, не да ни мало места српским листовима, да се баве домаћим питањем; сви окренули у високу политику а нама је ред читати док они осветле питање Енглеске и Француске, пак ће онда нама казати, што ће бити од усташа, чему ли се имамо надати. Ех! толико је истина да околности силно упливину на људско деловање!

Поговарало се да наша држава мисли уступити неке кршевите пределе, Херцеговине и Боке, Црној Гори, ал томе није веровати, јер то стоји у опреси са свим досадавим деловањем наше владе у том послу.

Није нужде да напомињем, јер се и по себи зна, да наредба о пријави количине оружја немало се дојмила нашег тежак; та, за бога, што ће сад пописивати оружја, кад је све мирно. Боже дај да све мирно прође, јер нам је мир управ нуждан.

б.) Руских

„Русь“ пише: „Ми даље не можемо, ми даље несемо овако. Треба већ једном отворено да радимо. Наша мириња само куражи наше противнике, и они сада смело и отворено раде противу нас. Њима је Русија крива и што је жива. Ма како ми били мирни и пацили да се некосемо никога, они и онет нас криве да ми радимо противу њих. А тиме хоће они да лакше осветљају своје радове, и

да их подведу под фирму неких опортуности за ред и мир европски. Међу тим они све више и више продиру у сферу наших интереса.

Питање је имали Русија своју сферу интереса? Па и где је та сфера, и каква је она? Историја наша даје нам јасан одговор на ово, Наша је сфера интереса православни словенски свет у ужем, а у ширем смислу те речи и сво Словенство. Ми смо најјача словенска држава, и наш задатак мора лежати у томе да помогнемо нашој браћи словенима да дођу до своје потпуне самосталности и слободе. Кад извршимо ово дело, ми смо онда учинили велику услугу култури и цивилизацији, јер ће словени слободни и самостални подмладити историју и културу, и ми ћемо са њима бити центар, око кога ће се окрећати историјска струја. Наша је дакле задања јасна, и ми морамо смело и отважно корачати напред, да се она што пре оствари. Свако оклевање и утесање са наше стране може само нашкодити оштој нашој ствари. Кад се наши непријатељи не стиде да отворено раде противу наших и осталога Словенства интереса, онда зашто ми да се насбивамо, да се кријемо и да стојимо скрпштених руку.

Зар није бестидност кад трошна Аустрија сме да означава исток и источне народе као своју „сферу интереса.“ А шта да речемо о оном дреком немачком изразу: „Drang nach Osten.“ Није ли ово јасна повреда наших природних интереса. И не идели се са овим противу нас и наше браће? Какове „сфере интереса“ може имати Аустрија на истоку? Аустрија је намет и насиле и својим сопственим поданицима, па зар може она још у томе насилу и даље ићи. А шта хоће Немачка? Зар није задовољна што је ујединила Немце, него хоће да отима и друге народе и да их силом немачи? То је најзад и у природи тевтонској да отимљу туђе. Али зар све то ми да допустимо? То само не може бити, и сваки онај који би од нас то потражио, био би наш непријатељ.

Ни Аустрија ни Немачка немају никаквих интереса на истоку. Исток је чисто Словенски и наш је задатак да га ослободимо од свакога отимача и предамо руке нашој браћи, чија је он управо и природна и историјска својина. Ми морамо ово чинити што пре и што отвореније, да би Словенски свет већ једном добио маха да игра улогу у историји која му приличи.....“

ДОПИСИ

Ниш, 24 јуна

И ако овдашњи жалосни „виделовци“ мисле да ја невинем допјасе, но за то беде

војка са топлим душом не би код таква пада била поломљена? Кома је дакле она проспаала речи? Модеста, која се вратила у Шале, вије више била она, што је пре два сата од куће била пошла, као што ни глумица на улици не налачи јунакињу на позорници. Она паде као у неку укоченост да је мука била гледати је. Сунце није светлило, природа се увијала у неки вео, цвеће јој не казиваше ништа више. Као све девојке претерана карактера, она је попила неколико гутљаја више из пехара од разочаравања. Она се тезмала са јавом, али још није хтела да пружи врат у оно друштво и породице, јер јој оно беше теретно, тврдо, неаграшно. Она не слушаше ни утешне речи свог оца и своје матере, она чисто уживаше, кад се предавала својим душевним боловима.

— Сиромас Бича има дакле право! рече једно вече.

Ова реч показује пут, којим је за кратко време прешла по нустим пољима јаве, вођена суморном тугом. Туга коју изазове пропадање наших нада, болест је; она често задаје смрт. То неће бити један од најмањих задатака физиологије данашње да потражи, којим начином и којим средствима једна мисао причиншава исто растројство као и отров, како да очајност одузима вољу на јело и пиће,

људе по све невинте, то и онет мене не могу тиме одвратити да и даље не пишем. „Виделовцима“ је немало кад им се износи прн образ свету на видик. Они се стиде своје сопствене слике. Али шта ћемо, ми им не можемо учинити ту доброту да их не износимо на видик. Власт је и сила у њиховим рукама, али уз нас је свест народна. Они злоупотребом могу атагирати на народ и на свест његову, али је нису у стању сузбити. Што се она буде већма притискивала, она ће све већма избијати на површину, и узимати озбиљније сразмере. А ко ће најзад победити и то је лако погодити. Сила пролази као и ветар, али свест народна је стихија која је стална и трајна. Без сумње је дакле да ће свест народна морати победити.

Кад би човек све описивао шта су овде раздили „виделовачке“ присталице, не би довољне биле ни читаве књиге а камо ли новине. Па шта су свим тим њиховим разматањем и неразложним радом учинили? Да ли се обрнули народну струју на своју воденицу или су је дигли противу себе? Оно прво не стоји, али ово последње је неоспорни факт. Народ није никад био добро расположен према „виделовцима“ сада за ово непуне две године он их је потпуно сит и ратосиља их се на сваком кораку. Ко сеје ветар жање одују, тако је и са „виделовцима“. Сад им је крива слобода и у писању и у говору. А зашто то? Ако су чисти и прави онда не треба да се боје од јавне речи и критике. А ако нису онда је све то бадава, све мора изићи на видело, за све мора народ потражити рачуна. Строго и зап слабо ће помоћи!

Но „виделовци“ слабо су пријатељи слободе и устаности. Они само се у приликама маскирају да заварују безазелен свет да их помогне да дођу до власти, а кад се власти дочепају онда се тек покажу у правој боји. Оволико за сада а други пут више.

A. P.

ВЕСТИ ИЗ НАРОДА

Из Куршумлије нам пишу, да и тамо долетели који незвани и немно гост „виделовачке“ багре, те покушава да народ трује и цена. Главна је цел тих незваних гостију да омаловаже људе који уживају народно поверење, те кад би њих омаловажали посао би им лакше ишао за руком.

Но народ је и у овом крају свестан, те познаје тиче по перју. Они могу облетати око народа, али им се прпа боја неће прилепити. Народ жели добра и себи и својој отаџбини, па неће никога да слуша који би га одвраћао од поштеног и правог пута.

Што се тиче људи који уживају народно поверење, то их „виделовачки“ агенти нису у стању одрети код народа. Народ може да оцени људе и позва ко су му пријатељи. Бадава вам труд „виделовци“ овди се ништа не да ућарити.

Из Раче краг, јављају нам, како се тамо полиција окомила противу честита два свештеника Миј. Ивановића и Милана Вукашиновића. Али што их више полиција гони народ их све више поштује, јер види да су достојни служници своје вере и свога народа. Нека се „виделовци“ поносе својим пона Стојаном, а народ ће се поносити својим ваљаним свештеницима, који све што раде, раде у његову корист. Наша два свештеника Милан и Мијаило могу служити за пример многима, и њих народ поштује а ви их гоните, кад вам је у власти. Но доћиће време рачуну!

ДОМАЋЕ ВЕСТИ

У недељу 27 о. м. је отпутовао г. Ст. Бошковић у врњачку бању.

— „Српске Новине од 27 о. м. доносе ове нове законе:

- 1, закон да се у новоослобођене пределе уведу до сада неуведени закони по струци министарства финансије;
- 2, закон о монополу државне штампарије за извесне сорте штампане артије;
- 3, закон о установљењу чувара за јавну безбедност.

— 1 Јула о. г. у 4 часа по подне извршиће се у згради министарства финансије друго вучење наших хипотекарних железничких облигација. Том приликом извлачиће се 460 бројева, којима се по плану амортизације имају одмах да исплате. Извлачење је јавно.

ДНЕВНИК

Страни.

(Продуктивност српских бракова). Прошлого месеца маја имао је париско статистичко друштво своју главну седницу. Између осталих предмета, читао је г. Лазабег, подпредседник статистичкога друштва и директор склопишта за сиротињску децу, једну расправу о рађању и умирању у Француској, и у сравњењу са другим народима показао је, да Француска стоји горе, него остали народи у питању множења своје популације.

За Србе је особито занимљиво знати, да упоредном прегледу множења популације кога је г. Лазабег поднео у поменутој главној седници парискога статистичког друштва, Србија стоји на првом месту. У Србији од 1¼ милиона душа, што сувишном рођених над умрлима,

ће бележник о томе већ говорио Миљковица. Ернест и Каналис, обојица младожење, разговарали су се о свима појединостима ове пустољивне и развојорни Лабријер дао је свом такмачу пуно података. Коморник поучен о намерама свога господара, изврши их да не може бити боље; при доласку у Хавр раструби да долази велики песник коме су лекари препоручили неколико бања у мору, да би се опоравно од двојака умора, радећи он на политичном и књижевном пољу. Она велика личност тражаше у најам кућу са најмање толико и толико соба, јер доводи свога секретара, кувара, два служитеља и једнога кочијаша, неумијајући у рачун господина Германа Бонета, његовога коморника. Интов што га је песник одабрао и за месец дана узео у најам, био је доста ден и могао је подети за шетње; зато Герман потражи у Хаврској околини у најам два коња у двојкој намери, јер господин барон и његов секретар пријатељи су јахану. Пред малим Латурнелом Герман кад је прегледао летњиковце много је важности придавао секретару, те и одби два летњиковца наводећи да господин Лабријер не би ту имао пристојан став.

(Наставиће се)

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

што досељаване странаца удваја се жителства за 39 година.

Ево тог упореднога прегледа:
На 1000 душа има годишње:

Србија	41.1	30.4	13.7
Енглеска	35.5	22.2	13.3
Њемачка	39.9	27.2	12.5
Шведска	30.4	19.4	11.0
Аустро-Угар.	38.7	31.6	7.1
Италија	37.1	30.1	7.0
Белгија	32.1	25.5	6.6
Швајцарска	35.7	31.2	4.5
Француска	25.7	24.2	1.5

Средњи

„Застави“ јављају ове појединости о грозној вршачкој несрећи од 28 маја о. г. Свега је нестало 13 душа, а почињена несрећа по кућама, оградама и кућном намештају износи 107,791 еор. — Оштећено је 230 партаја, од којих требају помоћи 107, хитне помоћи 77. — Порушено је са свим 19 здања, од чега 21, а из 11 кућа исељене се партаје, јер ће ове куће да попадују. Потребна је поправка на 95 здања. То је, вели се у извештају, донео тај први петак по наше пострададе, а да ће се те све жртве накнадити моћи, о томе ни говора нема. До сада су стигли одбору ови прилози: Од Краља Франца Јосифа 1000 еор; општина Вршачка 400 еор; градоначелник је скупио 2000 еор; два вршачка листа 400 еор; из Кикинде 300 еор; из Сентомаша 200 еор; из Панчева 50 еор; од „Црвеног Крета“ 350 еор; — свега ни пуних 5000 еор; а по предрачуна треба најмање 20,000 еор. за први мах да се најневољнија помогне.

— У Приједору у јадној Босни изгорео је 8 о. м. сав хришћански део вароши т. ј. сама варош и тако звана чаршија. Преко 400 зграда заједно са покућанством и трговачком робом прогутао је дивљи пламен. Оштећени су највећим делом Срби православне вере. — Помоћ је нужна.

НОВИЈЕ

У Петрограду држан је војени савет, у коме су се претресала врло важна питања. Ту је учињен распоред виших војених командирана, који ће у предстојећој војни против Аустрије оперирати. Међу тима војсковођама налазе се све сами признати војени капацитети, познати и као велике патриоте који су одушевљени за велико словенско дело. По свима знацима који се опажају у Русији, рат није далеко.

— До сад се још ни сједне стране није потврдила вест о смрти генерала Скобељева. Шта више, осим полузваничног органа Пиротанчеве владе, „Видела“ које је ту депешу допело, ни један други лист, па ни сами аустро-угарски листови немају таке депеше од истога дана. Чудновато је, да „Српске Новине“, у којима се штампају све депеше што их српски преписори добија, и које се подједнако стављају на расположење редакцијама званичног и полузваничног листа, такође нису јавиле за смрт Скобељеву и по томе изгледа да је та вест просто и злономерно измишљена у редакцији самог „Видела“, ваљда, да обрадује чланове „напредне“ странке у Србији! Иначе не разумемо, шта је могло навести „Видело“ да таку депешу и тако чудно стилизовану донесе.

ПИТАЊЕ!

Имали где год у закону написано да се казне они који неће да носе поздраве г. г. министрима и да их називају — мудрим и патриотичним кад то капетан заповеди?

Овако питање стављамо пријатељима личне слободе — овога према оваковим

околностима да речем јаднога народа српског. А свима и свакоме овом приликом јављамо, да је нас двојицу начелник срза крушевачког г. Милош Богичевић осудио по 30 дана затвора с тога, што писмо хтели на збору 1 Марта ове године са народом, да му примимо у здраву Краља, и поздрав владе са његовим омиљеним узвиком „живила мудра и патриотична влада“ што је он сам написао.

Реферат постројио сам; изсељивао сам; сведочио практикао Стојан Стевановић његов аминаш и подчињени; а наше сведоке, све председнике општинске из срза крушевачког, није хтео да саслушава, као узрок наводи што их именовали нисмо; и најзад осудио нас је сам; и то чак са по 30 дана затвора.

Противу ове неправедне осуде уложили смо протест начелству; видјели смо шта ће се решити а у своје време потражићемо законе заштите противу овога капетана који има страст да гони невинне људе само ако су му начелни противници а то су му сви из срза — усљед чега и изазива нереди. (Но примјо је награду у Степошу).

16 јуна 1882 год.
у Крушевцу.

Иван С. Весич
свешт. из Пепељевца
Павле Тулушић
из Ломнице

ЧИТАОЦИМА „БРКЕ“

Број 12 Брке и I и II издање узанила је полиција. Чим суд пусти листове послаћемо читаоцима.

Идући број изаће у недељу 4 Јула. Молимо читаоце из унутрашњости Србије да пошљу претплату за прошлу четврт јер имамо грдни трошкова око листа.

Уредник „Брке“
Љуба Бојовић

Огласи

МАТЕНИЈЕВ
ГИСХИБЛЕР
најчистији алкохолни
КИСЕЉАК
најбоље асталско и крепеће пиће
опробано средство при кашљу, вратним болестима, наталу у стомаку и бешки.
ПАСТИЈЕ (шећер за сваривање)
Heinrich Mattoni, Karlsbad (Böhmen). 25—46

ТРГОВИНА

СТЕВЧИЋА И ЈАНЧИЋА

потребује једног практиканта или шегрта из добре куће
Бр. 143. 2—3

У **КРАГУЈЕВЦУ** постојеће моје имање и то, један дућан са горњим бојем и осталим принадлежностима, постојећи на пијаци испод крста до кафане г. Јована Арића, и 1/2 део воденице са баштованом и њивом постојеће у Становима срезу Гружанском, продајем из слободне руке под врло пробитачним условима.

Ко је вољан купити што од поменутог имања, нека ми се обрати ради погодбе.

1882 год.

У Нишу.

Петар Илић

ТЕЛЕГРАФИСТА НИШКЕ
ТЕЛЕГРАФСКИ ШТАЦИЈ.

Бр. 47.

1—3.

Објава

ЈЕДАМ НАР ПИШГОЉА ЦРНОГорских цевердана с'кубурама на коњу или за појасом с'венедичким добрим табанима које вољан купити нека се јави јеврему Ђорђу у Петровцу.
1—3

РОДИТЕЉИМА И СТАРАТЕЉИМА ЂАЧКИМ, НЕКА ЈЕ НА ЗНАЊЕ

И ове године држаћемо предавања за време одмора школског рада — распуста.

Спремаћемо како ученике, тако и ученице из свију разреда основних школа, а нарочито оне ученике и ученице, који имају пријамни испит да полажу, за у гимназију и вишу женску школу.

Предавања почећемо 1 Јула, а по одобрењу општинског суда, држаћемо иста у III разреду мушке школе, код „Саборне цркве“.

Београд

1882

Мил. Стојковић

учитељ III раз. нар. школе.

Лепосава Мил. Стојковић

учит. IV раз. жен. школе

бр. 140.

5—6

Један џан ВИШЕГ ПРОСВЕТНОК ЗАВОДА, оставши цело феље у Београду, жели спремати неколико ученика или ученица ниже гимназије, из предмета, које би имали у почетку школске године поновити, а тако исто и оне — ученике, који полажу испит за гимназију.

Упитати госп. Тодора Мијушковића директор I ниже полугим. београдске. 2—3

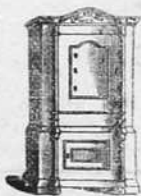
ВИНСКА МАНИПУЛАЦИЈА

учи се практички из ново изишавше књиге *Receptbuch*, којој је садржина: Упут за облагоурађење кисели, природни вина. Производња вина без грожда; Из старог устајаног вина (од 100 литара направити 1000 литара) направити како јевтино кућевно пиће, тако и фино вино у флашама и то додавајући подножно здраве ствари, даље производња врло доброг вина од воћа, винског сирћета, сирћетног шпирита, ракије, рума, ликера, слатког од воћа, квасца, мириса, медадишка шпиртова, балсама, сапуна и преко 1000 разни трговачки артикла, који дају добити више по 100%. Цена 3. еоринте. Поруке само за готово или на поштавску поплаку ваља управити на

Marie Hrdlicka

12—12 k. k. priv. Inhaberin

Wien, Wieden, Hauptstrasse № 36. I. Stock.

Каса сигурни противу ватре и допова добила смо у комисион из фабрике К. Полцер и кумп. из Беча која је на светској изложби Бечкој добила највећу премију: диплому признателности.

Браћа Карапешиви.

Бр. 58.

15—20.

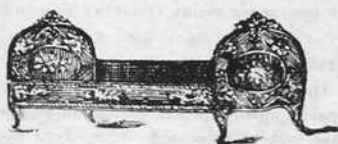
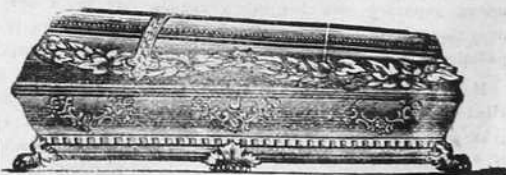
МЕТАЛНИ МРТВАЧКИ САНДУЦИ

Код потписаних има велики избор мртвачких сандука од најмањих до највећих по врло умереној цени.

Исто тако има и велики избор дрвено-политираних и ливено-гвоздених кртова.

7—14

Браћа Карапешиви.

Дрвено политираних са трском преплетених столица, фотеља и канабета разне врсте и величине.

Шивањих машина за обичну кућевну употребу, за кројаче и обућаре.

Бр. 141

1—6

Браћа Карапешиви.

ЛОНЧАРСКА ТРГОВИНА

Потписаних има поред особитог избора стакларског порцуланског и штајгудског посуђа и особити избор: сервиза за асталски и умивајућих, сервиза за белу и црну кафу и чај, сервиза стаклених за ранију, вино и пиво. Велики избор ваза за цвеће и разних фигура од стакла, порцулана и мермера. Огледала са лагираним, политираним и позлаћеним рамом, од разне врсте, и величине по врло умереној цени.

Мушкарлије Ђемалета (Егеде) и то: Виолине, Виоле, Виолончела и Басова од прости до најфинији, свакодневних жица и осталог прибора за исте. Флауте, Армоније Мелоден, Манивил и многе друге мање за децу.

бр. 101 5—12 Браћа Карапешиви

Водени лековити завод

ПРИСНИЦТАЛ

у Медлицу (доња Аустрија) 30 ми-пута од Беча, дивна шума од јеле и боровете у околини.

С великом пажњом индивидуализирана лекарска нега. Одлични Панзион са умерених ценама.

Извешћа даје управни лекар.

Dr. Jozef Weiss.

бр. 57.

10—10

Беч!

Беч!

ЧУЈ, ВИДИ И ДИВИ СЕ!

Стедиштина маса фазираних велике емалске фабрике *сребра**, расподаје сав еспап, јевтиније много, но што је процењено. Ко пошље готови 17 1/2 динара, па и на повлаку (вахнаме), добиће зато дван сервис за ручавање, од најфинијег емалског сребра, (који је пређе коштао 70 динара) и сваки поручитељ добија писмену гарантацију, да ће тај *бештек* 10 година остати бео.

6 ножева за астале са извртним челичним сечивом,

6 виљушката из правог енглеског сребра, једноставне,

6 јаки кашика из правог енглеског сребра,

6 ефини кашичица за кафу,

1 тешка кашика за супу из прав. енгл. сребра,

1 масивна кашика за млеко из правог енгл. сребра,

6 постављача за бештеке из прав. енгл. сребра, (расле)

6 енглески таџи за десерте,

1 диван софлар за бибер или шећер,

6 ефини украшени посуджовника,

6 лепи масивни шоља за јаја,

6 ефини мали кашичица за јаја,

4 врло лепе таџице за шећер,

1 решетка за деђење теја,

2 укусна асталска чирака.

Свега 64 комада.

За доказ, да овај мој оглас, непоостоји на каквој обмани, (шпинду).

С овим се јавно обвезујем, да ако се еспап не допадне, да ћу исти безизговора натраг примити.

Ко дакле оће добар и солидан еспап а не лагарију да за своје паре доблије тај нека се обрати с пуно вере на

J. H. Rabinowicz Wien.

General-Depot Anglo-Brit. Südbet der 6—10 fabrik II. rangsasse 20-a Schiff

Код потписаних може се добити гвоздених кревета са и без украса, исто тако кревета и колевака за децу.

Астала за умивање, чивилука и клупа гвоздених

